



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm**

**Wiestner, Jacob**

**Monachii, 1705**

III. De Temporibus & Interstitiis Ordinationum.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

26. In Episcopatus materia statuenda variant DD. Verius cum Majore in 4. diff. 24. q. 1. & VV. aliis Henriquez de Sacram. Ord. cap. 7. n. 3. cit. Bellarmin. cap. 9. Vasquez disp. 240. cap. 5. n. 58. Laiman cap. 9. n. 1. & Palao §. 4. n. 1. ejus materiam esse conjunctam, manuum Episcopatum impositionem: Formam autem verba, *Accipe Spiritum Sanctum*, sicut desumitur ex Epistola 1. ad Timotheum cap. 4. v. 14. quò loco B. Paulus Timotheum hortatur, ut non negligat gratiam, quæ ei data est per Prophetiam & impositionem manuum presbyterii, sive Episcoporum, ut non obscure tradunt Concilia Carthag. IV. cap. 2. & Tridentinum sess. 23. cap. 3. testificans, per manuum impositionem, accedentibus verbis *Accipe Spiritum Sanctum*, confertur gratiam: imò istius exuberantiam & assumptionem ad gradum Episcopalem, quam conjuncta manuum ambarum, & non unius sed trium Episcoporum impositione, cum verbis illis conjuncta, sufficienter significari, advertunt DD. cit. An autem ea manuum impositio à tribus Episcopis Sacramenti vel solius Præcepti necessitate facienda sit, Tit. 6. à n. 339. discussi. Unctionem autem Chrismaticam, quæ in Episcopi consecratione adhibetur, de istius substantia non esse, Tit. 15. à n. 33. dicitur.

### ARTICULUS. III.

## De Temporibus & Interstitiis Ordinationum.

### SUMMARIUM.

27. Prima tonsura quibuscunque:  
28. Ordines minores Dominica & Festis:  
29. Majores Ordinationum generalium Sabbatibus.

30. Et sequentis Dominica mand:  
31. Episcopatus quavis Dominica,  
32. Et aliquando cum Presbyteratu conferri possunt.  
33. Conferendi Ordines sunt Gradatim,  
34. Et servatis Interstitiis:  
35. Quæ inter minores & Subdiaconatum,  
36. Et inter majores Ordines annua sunt.  
37. In iis fere cum suis:  
38. Et aliquando cum Regularibus temporis Episcopi dispensant,  
39. Hodie dispensationes restrictæ sunt,  
40. Assignatis causis, ex quibus concedende,  
41. Et negande sunt.  
42. Privilegium speciale Societatis Jesu,  
43. De festis in Foro, non in Choro tantum, est intelligendum.

**P**rimam Tonsuram quovis tempore, die, horâ conferri potest, patet ex Pontificali Romano Tit. de Ordine. Conferend. ibi, *Clericus sive prima tonsura quocunque die & horâ & locò conferri potest*: & generalis consuetudine receptam esse, apud Ferrarium in c. De eo 3. n. 4. testis est Bellarminus in c. cit. q. 3.

Ordines etiam minores, non in Ordinationibus tantum consuetis: sed quovis die Dominicò & Festò, saltem uno vel alteri, posse conferri, c. 1. & c. De eo cit. disertè habetur. Sacros autem Subdiaconatus, Diaconatus & Presbyteratus Ordines ab Episcopis cæterisque Ordinibus, non nisi in Sabbatis quatuor Temporibus, Sabbathò Sanctò & Sabbathò Dominicam Passionis præcedente, in publica Ordinatione licitè conferri, patet, ex c. an. diff. 75. c. 1. 6. De eo cit. & Trident. sess. 23.

*Sess. 23. cap. 8. de Reform.* Imò c. *Sanè* 2. *hic* contraria Consuetudo, quod Ecclesiasticæ institutioni advesetur, dicitur improbanda: etsi, ubi ea viget & diu tolerata est, ei se conformantes à culpa & poena excusari, censeant Laiman in c. *cit. n. 2.* & Pirrhing *ad banc Rubr. n. 80.* quòd non advesetur Juri Naturali aut Divino, neque Ecclesiis sit damnosa.

30. Neque obstat; quòd Ordines etiam sacri conferri possint die Dominicò post Sabbathum Ordinationis, jejuniò ab hoc in illum diem continuatò; itaque Sabbathinò cæpta generalis Ordinum etiam majorum collatio, propter Ordinandorù multitudinè vel aliam rationabilè causam, translata perfici die Dominicò, *can. Quod à Patribus 4. dist. 75.* Non, inquam, hoc obstat; quia propter naturalis & omnem cibi potùsque sumptionem excludentis jejuniù continuationem, Sabbathum & manè diei Dominicæ, Canonici Juris fictione, hoc ad illud retrotrahente, quasi dies una: & Dominica matutina quasi dies Sabbathina reputatur, c. *Literas 13.* junctà Glosà *V. Uno die & V. Pertinere*, Laiman, *n. 2.* & Gonzalez *n. 3.* cui fictioni ansam dedit vetus Ecclesiæ mos, quò Ordinationi, in Sabbathi vespera inchoatæ, nocturnæ horæ impendebantur, illaque propter Ordinandorum multitudinem aliquando usque ad Dominicæ diei manè extendebatur, ut ex Franc. Hallierio *de Sacri elect. sect. 5. cap. 3. art. 3.* idem notat *n. 4.*

Denique, Consecrationi Episcopi diem Dominicam deputatam, ex *can. & S. sin. dist. 51. & can. Quod die 5. dist. 75.* ex antiqua Ecclesiæ traditione, & usu delumi solet.

31. Neque obstat; quòd *can. Proximè* *cit.* ipsi sola dies Resurrectionis attribuitur; quia istius memoriam non solà Paschatis, sed cujusvis hebdomadæ Domi-

nicà die celebramus, *can. Sabbatho 12. dist. 3. de Consecrat.* Unde cum Glossa in *can. & V. Quod à Patribus in fine dist. 75.* & Sylvestro *V. Ordo 2. q. 6.* Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 1. n. 4.* rectè infert, eum, qui die Sabbathi ordinatus est sacerdos, sequenti die Dominica in Episcopum consecrari posse; imò eum etiam, qui ex dispensatione, vel aliàs sacerdotiò initiatus est die Dominica, eadem in Episcopum licitè consecrari, probabiliter cenfet Sanchez, *Consil. lib. 7. cap. 1. dyb. & n. 15.* quòd Ordo Episcopatus non sit adæquatè distinctus à Presbyteratu; sed istius perfectio & complementum, juxta dicta *n. 6.* & propterea ejusmodi consecrationi non obstat prohibitio collationis duorum sacrorum Ordinum eodem die, c. *Literas 13. & c. Dilectus 15. cit.* ut cum Glossa *cit.* advertit Palao *Tract. 27. dist. unic. p. 13. n. 4.* contra Suarez *de Censur. dist. 31. f. 1. n. 41.*

32. Conferendi autem Ordines sunt Gradatim, incipiendò à prima Tonfura, & per Ordines minores ad majores ascendendò usque ad Presbyteratum & Episcopatum; ut nullus per saltum, hoc est, inferiore prætermisò, ad superiorem promoveatur, *can. Si officia 2. dist. 59. & c. Unico de Clerico per saltum promot.*

33. Servanda etiam Interstitia, sive intervalla temporum, ut plures simul, aut etiam duobus diebus continuis duo Ordines non conferantur, secundùm S. Synodi Trident. decretum *Sess. 23. cap. 11. de Res.* ubi tamen circa Ordines minores id relinquitur judicio Episcoporum: à quibus proinde ex rationabili causa possunt, imò ex Consuetudine hodie passim, in Germania præsertim nostra recepta, solent eodem die cum prima Tonfura conferri omnes Ordines Minores, Sylve-

Sylvester V. cit. q. 7. & aliis DD, relatis  
cit. Barbosa alleg. 11. n. 19.

35. Cum minoribus Ordinibus eadem die Subdiaconatum recipi, etsi non permittant tam Jura, c. Cum H. 2. De eo qui surripiet & Trident. cap. 11. cit. quod inter illorum & sacrorum Ordinum collationem annuum spatium requirit, quam praxis Ecclesiarum: aliquando tamen minoribus Ordinibus initiatis die, ordinariam, imò etiam, extraordinariam collationem, vg. vespere Sabbathum præcedente, proximè sequente sive ipsò Sabbathi die Subdiaconatus conferri solet: & si necessitas vel utilitas Ecclesiæ, vg. quòd ei defuit idoneus minister, vel ordinandus obtineat beneficium, cui debet defervire, exigere Episcopo videatur, licite potest, ex doctrina Palai cit. p. 13. n. 5. & Fagnani in c. De eo cit. n. 41.

Quin, secundum Interpretem istum, si in aliqua Provincia vigeret, non reprobanda esset Consuetudo, cum minoribus eadem die simul conferentium Ordinem Subdiaconatus: quod ex dispensatione factum, & sæpe à se visum, testis est idem Palao n. 5. Ratio est; quia ejusmodi Consuetudo non damnata Jure antiquò, neque à Tridentino est sublata, teste Navarro Manual. cap. 25. n. 71. Henriquez Lib. 10. cap. 11. n. 4. & Suarez cit. n. 41.

Neque obstat; quòd ab istius S. Synodi PP. cit. Sess. 23. cap. 13. in fine sublata sint id faciendi Privilegia: quorum major vis est, quam Consuetudinis, juxta dicta Tit. 4. n. 47. Quia imprimis cap. cit. revocata tantum sunt Privilegia antè obtenta: non in posterum obtinenda. Deinde; quia eò tantum removen- tur Privilegia, vi quorum eodem die simul recipiuntur duo Ordines sacri. Demum; quia, etsi Privilegii vis major sit, quam Consuetudinis, ex eo tamen, quòd

illud sublatum sit, non inferitur sublata esse etiam istam; quia Conciliare Decretum ultra ea, quæ expressè sunt, non est extendendum, arg. Reg. Odis 15. in 6.

Sacri autem duo Ordines eadem die conferri disertè prohibentur, c. Litera & c. Dilectus cit. quibus locis, tam Episcopus, quam ab eo Ordinatus, plebiscitur poenà suspensionis: ille quidem à collatione Ordinum sacrorum, quos simul contulit: iste verò ab executione Ordinis sacerdotalis, quem cum Diaconatu simul temerè recepit: & à Trident. cap. 13. & 14. cit. ubi inter Subdiaconatus & Diaconatus, inter istius & Presbyteratus collationem annuum saltem interstitium requirit: nisi Episcopo aliud exigere videretur Ecclesiæ necessitas aut utilitas: quæ, quia olim magna fuit, passim invaluit & recepta est consuetudo, in cujus Episcopi cum subditis suis Diocesanis & Regularibus non exemptis dispensant, aut in Literis Dimissorias concedunt facultatem cum ipsis dispensandi: ut, non quidem eadem die duobus, aut extra consueta tempora, sed duabus vel tribus Ordinationibus Ordinariis, ac proinde intra unius Quadragesime spatium duobus vel tribus sacris Ordinibus initiari possint, Pirrhing l. cit. n. 89.

Dixi, Cum non exemptis: imò etiam cum Regularibus exemptis; quia licet cum Prælatorum suorum licentia se suspendere Episcopis possint, quoad gratias dispensationum & absolutionum recipiendas, ut Lib. 2. Tit. 2. n. 156. dicitur. Cum iisdem etiam Prælati Regulares, qui Ordines minores subditis suis conferunt, in illorum interstitiis dispensant, Miranda Tom. 1. Manual. Prælat. q. 77. art. 7. conclus. 3. & si in subditos licet Regulares habeant jurisdictionem quantum Episcopalem, satis probabiliter cum illis

lis dispensare etiam possunt in interstitiis Ordinum majorum, & ad hoc literas dimissorias dare, Suarez *Tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 12. à n. 21.* & cum eo cit. Pirrhing n. 90.

39. Hactenus de Jure & Consuetudine, indulgendi licentiam, extra tempora à Jure statuta, aut non servatis interstitiis, eodem & præsertim à S. Synodo Tridentina designatis diebus Ordines suscipiendi: quæ cum in Dominici gregis & disciplinæ Ecclesiasticæ detrimentum nimum invalescere videretur Innocentio XII. ejusmodi indulta in posterum parcius, & ex certis tantum & magis rationabilibus causis: neque ex his etiam necessariò, sed arbitriò Episcoporum, quorum conscientias hac in re strictissimè oneravit, concedi voluit, *Constitut.* quæ incipit *Speculatores, pridie Nonas Novemb. 1694.* publicatâ.

40. Causas autem, ex quibus ejusmodi indulta concedi possint, particularis Congregatio S. R. E. Cardinalium & aliorum Prælatorum, ad expendendas eas specialiter deputata, decretò super iis, eodem Papâ approbante, 14. Decemb. 1693 editò, rationabiles esse censuit. Primo, si ordinandi sint Referendarii utriusque Signaturæ, Familiares Papæ, vel Canonici, tam Collegiarum quàm Cathedralium Ecclesiarum, eorumve adiutores. Secundo, si iidem sint Magistri, hoc est, Doctores, Licentiati vel etiam Baccalauri SS. Theologiæ, vel Doctores aut Licentiati utriusque aut saltem Canonici Juris, in publica & approbata Universitate ejusmodi graduum aliquem consecuti; uti etiam, si trienniò sacræ Theologiæ studiis sedulam operam navarint; ut sacerdotalem Ordinem exigenti, vel alteri perpetuo beneficio aut etiam capellanix, ad vitam sibi concessæ, deservire per seipfos possint. Quarto,

ob penuriam sacerdotum, Secularium vel Regularium, in Provincia, Diocesi, vel Monasterio. Quintò, ob solatium Patris vel Matris, qui tamen quinquaginta ætatis annos exceßerit; uti etiam, si ordinandus vigesimum sextum annum exceßerit: quò tamen casu utroque cit. decretum exigit, ut extra statuta tempora (vel non servatis interstitiis) Ordines petens, per triennium saltem in habitu clericali honestè & laudabiliter vixerit.

Contra, ut eadem indulta concedantur, non expedire ac proinde causas minus rationabiles esse censuit Primò, quòd pro iis supplicans sit literarum Apostolicarum scriptor aut in Curia præfens. Secundo, quòd idem Nobilis vel Magister in artibus sit, aut absolverit cursum Philosophiæ. Tertiò; quòd sit Diaconus vel Subdiaconus, vel se alicui Ecclesiæ adscriptum aut Missarum onus aliunde, quàm ex beneficio Ecclesiastico proveniens, habere doceat.

Multò magis quàm his, illa deneganda censuit iis, qui indigenter dispensatione in impedimento, ex eorum delicto proveniente: & sede Episcopali vacante, intra annum iis, qui ratione beneficii recepti vel recipiendi non sunt arctati.

Demum eadem indulta nunquam concedenda censuit pro Festivis diebus continuis, sed semper pro interpolatis aliquò temporis spatio, arbitriò Episcopi definiendò.

Privilegiò autem Apostolicò, extra dicta tempora, & non servatis Interstitiis, quoscunque etiam sacros Ordines conferri & recipi posse, res est omnino indubitata; cum Papa sit supra Jus Positivum, quò Ordinationum Tempora & interstitia sunt definita; sic enim à Gregorio XIII. *Constitutione* quæ incipit *Pium 8*

41.

42.

*Pium & utile*, edita 22. Septemb. 1582. Societati JESU concessum est privilegium; ut ejus Religiosi extra dicta tempora & non servatis interstitiis, tribus continuis festis, tres Ordines sacros recipere possint: quod Privilegium per viam Communicationis non participant alia Religiones, speciali ejusmodi privilegio non munita, quæ aliis communicant in Privilegiis Societatis, ut constat ex tenore *Constitut. Pauli V.* quæ incipit *Quantum Religio*, pridie nonas Septemb. 1606. editæ, quæ ejusdem Societatis Institutum luculenter est confirmatum, Palao cit. p. 17. à n. 12.

43. Dubitant hic aliqui de qualibus festis ejusmodi Privilegia sint intelligenda. Et Rodriguez quidem Tom. 1. *Q. Q. Regul. q. 23. art. 5.* intelligenda, eximit de quibuscunque, quæ ritu duplici in Ecclesia celebrantur. Alii verò communiter ejusmodi Privilegia de iis tantum festis intelligunt, quæ sive Ecclesiæ universali, sive particulari tantum Diocesis Lege, statuto, vel Consuetudine, non tantum à Clero in Choro, sed in Foro etiam à Populo per Divinorum frequentationem & ab operibus servilibus abstinentiam celebrantur; quorum sententia omnino præferenda est hodie, postquam prior prohibita est decreto Urbani VIII. ut Card. de Lugo *Respons. moral. lib. 2. dub. 43.* monet.

#### ARTICULUS IV.

### De Ordinandorum Qualitate.

#### SUMMARIUM.

44. *Femina Ordinationis incapax est.*  
45. *Jure Divino.*

46. *Diaconisse, Presbyteræ &c. nulli ordine initiatae non erant.*  
47. *Ordinibus initiari nequeunt Hæretici, maphroditi,*  
48. *Nondum Baptizati,*  
49. *Vel confirmati,*  
50. *Neophyti,*  
51. *Infantes,*  
52. *Et amentes.*  
53. *Ætas præfixa Ordinibus majoribus.*  
54. *Non exigit ultimum annum completum.*  
55. *Minoribus certa ætas Jure statuta non est.*  
56. *Ordinari ferè nequeunt conjugati,*  
57. *Illiterati,*  
58. *Consurati vel irregularitate impediti.*  
59. *Uti & Ordinandi non subditi, ratione Originis,*  
60. *Domicilii veri,*  
61. *Beneficii Ecclesiastici,*  
62. *Triennalia familiaritatis,*  
63. *Vel Licentia seu literarum Ordinandi-  
riarum.*  
64. *Non subditum ordinandum perit.*  
65. *Episcopus perficere prohibetur à  
Papa:*  
66. *Non etiam ab alio Episcopo capere  
ordinationem.*

**P**lures sunt qualitates, quibus perditum esse oportet Ordinandum; & primò quidem, ut sit mas; feminas enim Ordinum Jure Divino incapaces esse, cum S. Thomas, de Fide esse, asserente, in 4. *dist. 25. q. 2. art. 1.* communis sensus & doctrina est cæterorum TT. & Canonistarum. Traditio & usu Ecclesiæ, ad exemplum Christi, ipsam quoque Beatissimam Virginem & Matrem suam nullò Ordine condecorantis, manifestò indicio incapacitatis; cujus ratio est; quia Ordo est